

Girişimcilikte evresel Destek Faktörleri İle Yatırım Yeri Kararı (Buzdağı Teorisi) İlişkisi

Merve Akıncı¹

Özet

Girişimcilikte Buzdağı Teorisi, girişimcilik faaliyetinde bulunurken; belki bilinmeyen veya öngörülemeyen, veyahut fazla dikkate alınmayan, hesaplanmadan yola koyulan yatırımcının girişimcilik yönelimini aslında önemli derecede etkileyen faktörlerdir. Girişimcilerin yatırım kararı verirken Buzdağı Teorisine dikkat edecekleri literatürde ele alınmaktadır. Beraberinde girişimciler için çevresel destek, işi kurma ve sürdürme bakımından büyük önem arz etmektedir. Girişimci evre desteği; girişimcinin sahip olduğu ailevi yardımcı desteğe ilaveten; çevresel, ekonomik ve sosyal açılardan desteklenmesi temeline dayanmaktadır.

Çalışmada, girişimcilikte çevresel destek faktörleri ile Buzdağı teorisi arasında bir ilişki olduğu değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın amacı girişimci çevresel destek faktörleri ile Buzdağı Teorisi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında, Küçük (2014 ve 2018) ölçekleri vasıtasıyla, TR82 bölgesindeki Kastamonu ilinde bir araştırma yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23.0 programında analiz edilerek sonuçlar paylaşılmıştır. Araştırma sonucunda evresel Destek Faktörleri ile Buzdağı Teorisi arasında ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi, Girişimci evresel Destek

JEL Kodu: M11, M12, M13

¹ Öğr. Gör., Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu MYO, Sosyal Güvenlik Prog.,
makinci@kastamonu.edu.tr

The Relationship Between Environmental Support and Iceberg Theory in Entrepreneurship

Abstract

Iceberg theory in entrepreneurship, entrepreneurship activity; are factors that actually affect the entrepreneurial orientation of the investor, who is unknown or unpredictable, or not taken into account, which is settled without calculation. investment decisions of entrepreneurs will pay attention to while Iceberg Theory are discussed in the literature. Together with environmental support for entrepreneurs, it is of great importance to establish and maintain business. Entrepreneurial environmental support; In addition to the family support that the entrepreneur has, environmental, economic and social aspects.

In the study, it is evaluated that there is a relation between the environmental support factors Buzdagi (Iceberg) Theory in entrepreneurship. The aim of this study is to reveal the relationship between the entrepreneurial environmental support factors and the Iceberg theory. Within the scope of the study, a survey was conducted in the Kastamonu province of TR82 region through the Small (2014 and 2018) scales. The obtained data were analyzed in SPSS 23.0 program and the results were shared. As a result of the research, it was determined that there is a relationship between Environmental Support Factors and Iceberg Theory.

Keywords: Iceberg Theory in Entrepreneurship, Entrepreneurial Environmental Support

JEL Codes: M11, M12, M13

I. Teorik Çerçeve

Girişimcilikte Buzdağı Teorisi, fazla düşünölmeyen, görölmeyen, bilinmeyen, belki hesaplanmalarda fazla dikkate alınmayan fakat yatırımcının kararını önemli ölçüde etkileyen ve gözönünde bulundurulmasının yararlı olacağı değerdendirilen faktörlerin varlığı üzerine kurulu bir teordir. Bu faktörler; ekonomik, sosyal, çevre, eğitim ve sağık alt boyutlarına sahiptir. Bu faktörlerin hesaba katılmayarak yanlış kuruluş yerinin belirlenmesi doğrudusunda, girişimcinin yaşam kalitesi etkilenecektir.

Sosyo-kültürel çevreye ilişkin eksiklikler, aile ve yakın çevresinin beklentilerinin karşılanamaz nitelikte oluşu, eğitim ve sağık hizmetlerine ulaşmada girişimcinin ve ona bağılı hayatını idame ettiren ailesi ve yakınlarının sınırlı hizmet düzeyi ile yetinmek zorunda kalmaları gibi sorunları ve başarısızlıkları da beraberinde getirmektedir. Bu hususlar, literatürde fazla dillendirilmemekle birlikte girişimci açısından son derece önemli görölmektedir (Küçük, 2017: 157-158).

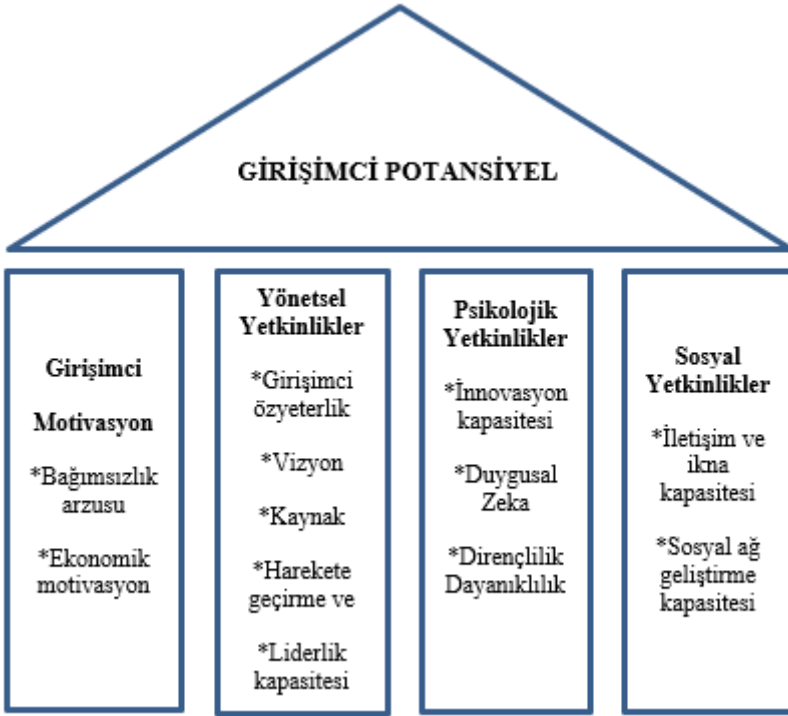
Girişimciliğin geliştiği sosyal ortamlarda, girişimciliği etkileyen ve girişimciliğin etkilediği sosyal süreçler bulunmaktadır. Girişimci bireyin yetiştiği sosyal ortamlar, grup etkileşimi, toplumsal etkiler, kültürel meşruiyet sistemleri ile girişimciliğin sosyal yapıdan farklılaşması hususunda yaratıcılık yönüne atıfta bulunmaktadır. Böyle bir ortamın varlığından yola çıkarak Sosyoloji bilimi, girişimciliği; sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olarak boyutlandırma yoluna gitmiştir. Girişim faaliyetinin ne ölçüde başarılı, nicelik veya nitelik olarak ne yoğunlukta olduğu bu fonksiyonun bileşenlerinin gücüne bağlı ortaya çıkacaktır (Aytaç, 2006: 140; Orhan, 2017: 612).

Girişimciliğe etki eden çevresel faktörler incelendiğinde, aile ve yakın çevrenin özelliklerinin girişimciliği tetiklediği görülmektedir (Küçük,2017: 73). Girişimcilik faaliyetlerinin yürütümü için kuruluş yeri seçiminde alınması gereken kararın, işletmeyi uzun bir vade belirli koşullar altında çalışmak zorunda bırakacağından dolayı, bütün faktörlerin göz önünde tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır (Nurov ve Ay, 2017: 22). Girişimcilerin kendilerine işlerinde yardımcı olacak yakın çevreleri bulunuyorsa, şayet sağlık veya benzeri sorunlarla karşılaştıklarında işlerine el atacak yakınları da varsa, daha bir cesaretle işe atılacakları değerlendirilmektedir (Küçük ve Küçük, 2018). Girişimcilik potansiyeli; bireyi güdülüyecek motivasyonel yöne sahip olma, bu süreci yürütmesini sağlayacak yönetsel beceriler geliştirme, girişimi geliştireceği psikolojik ve sosyal yetkinliklerin bir fonksiyonu olarak ele alınmaktadır. Bu fonksiyonlar Şekil 1’de Girişimcilik Potansiyeli Belirleme Envanteri olarak ele alınmıştır (Orhan, 2017: 612). Bu süreçteki cesaretin ve motivasyonun kaynağı incelendiğinde; içsel, dışsal-çevresel gibi çeşitli değişkenler ortaya çıkmaktadır. Motivasyon, bilişsel ve duyuşsal faktörlerin etkileşim içinde bulunduğu karmaşık bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Bahtiyar ve Can, 2017: 122). Girişimcilikte sahip olunan sosyal destek, böylesine karmaşık bir ortamda girişimcinin başarılı olmasının altında yatan temel faktörlerden birisidir.

Sosyal destek, bireyin çevresinden elde ettiği sosyo-psikolojik destektir. Sosyal destek kavramı duygusal destek ve yardımcı destek olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Tekingündüz vd.,2016: 285). Sosyal destek, bireyin yaşantısında karşısına çıkan veyahut çıkabilecek olan sorunlarla yüzleşmesinde ve başa çıkabilmesinde etkili olduğu öne sürülerek, hayatın olumsuz etkilerine karşı bireyi koruyan etkili bir yöntemdir (Baltaş, 2000: 133-165). İşletme literatüründe sosyal destek, işletme içinden ve dışından olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. İşletme içerisinden sosyal destek çalışanların kendilerini güvende hissetmelerini, işletme dışından sosyal destek ise; bireyin içinde bulunduğu sosyal çevreyle özdeşlemesini sağlamaktır. Sosyal çevreyle özdeşleşme üç

temel boyutuyla incelenmiştir. Birincisi, aile desteği, ikincisi birey için özel anlam teşkil eden durumların varlığı ve üçüncüsü ise çalışma arkadaşlarının desteği olarak sınıflandırılmıştır (Demirel ve Yücel, 2017: 310). Girişimcinin bir yatırımda bulunurken veyahut girişimcilik faaliyetlerini aksatmadan sürdüreceği, kendisine katkı sağlayacak, yardım edecek, destek olarak belli süreçleri takip edecek, güvenebileceği, belli bir kapasitesi olan yakın çevresinin olması beraberinde müşteri potansiyeli sağlayacak; iş, okul veya mahalle arkadaşları, geniş aile, akraba bireyleri, sivil toplum örgütleri veya farklı sosyal grupları kapsayan bir sosyal çevrenin varlığı ve bunun nicel büyüklüğüdür (Küçük ve Küçük, 2018).

Şekil 1. EPAI' nin Model Kurgusu (Girişimcilik Potansiyeli Belirleme Envanteri)

(Kaynak: Orhan, 2017:612)

Girişimci potansiyeli sergileyen aktif kişilik özellikleri sonucunda, bireyin gösterdiği aktif davranışlar, çevresel faktörlerin de desteklediği ölçüde

girişimcilik başarısına dönüşmektedir (Vatansever, t.y.: 3). Girişimcilikte bu faktöre sahip bireyler hayallerini gerçeğe ve fikirlerini başarılı stratejilere dönüştürmektedir (Aytaç ve İlhan, 2006: 102; Orhan, 2017).

II. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı girişimci çevresel destek faktörleri ile girişimcilikte buzdağı teorisinin ilişkisini belirlemektir. Bu temel amaç çerçevesinde yaş, cinsiyet, eğitim ve sektör gibi kontrol değişkenler bakımından istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı da incelenecektir.

III. Araştırmanın Yöntemi ve Kapsamı

Bu çalışma, girişimcilerin yatırım kararı verirken değerlendirmeye alması gereken durumları ölçmek için Küçük tarafından geliştirilen Girişimcilikte Buzdağı Teorisi Ölçeği, Küçük (2014) tarafından geliştirilerek test edilmiştir. Ölçekte girişimcilerden, ölçekteki ifadelerin yatırım kararı ilişkisini belirlemek üzere, yatırım kararını “1-çok etkiler”den “5-hiç etkilemez”e kadar sıralanan seçeneklerden birini tercih etmeleri istenmiştir. Girişimcilikte Buzdağı Teorisi: Ekonomik Faktörler, Eğitim ve Sağlık Faktörleri, Çevre Faktörleri ve Sosyal Faktörler olmak üzere dört alt boyuta sahiptir.

Girişimci Çevresel Destek Ölçeği de Küçük (2018) tarafından geliştirilmiştir. Bu çalışmada, Girişimci Çevresel Destek Ölçeği (GÇDÖ)'nün uygulanmasının amacı, girişimcinin çevresel destek ölçeğine ilişkin alt boyutlar ile girişimcilikte buzdağı kriterleri arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini ortaya koymaktır. Böylelikle girişimcinin çevresel destek sistemi içindeki sorunlarıyla yüzleşmesine ve sisteminin geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Bu hususta hazırlanmış olan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik verilere ilişkin sorular yer almakta iken ikinci bölümde; girişimci çevresel destek alt boyutlarına ait sorular bulunmaktadır. Ölçekte girişimcilerden, çevresel desteğe yönelik algılarını belirlemek üzere, belirlemek üzere, “1-çok etkiler”den “5-hiç etkilemez”e kadar sıralanan seçeneklerden birini tercih etmeleri istenmiştir. Girişimcilikte Çevresel Destek Ölçeği de: Aile Tutum, Makro Çevre, Yakın Çevre ve Aile Destek alt boyutlarına sahiptir.

Ankette güvenilirlik analizi Alfa (α) Modeli (Cronbach Alpha Coefficient) ile gerçekleştirilmiştir. Geçerlilik ise Kaiser- Meyer- Olkin (KMO)yöntemi ile incelenmiştir. Ayrıca doğrulamalı faktör analizi yapılarak önceden ortaya konulmuş olan yapının doğrulanıp doğrulanmadığı belirlenmiştir (Küçük, 2016: 137-141). İşyeri sahiplerinin, girişimcilikte buzdağı kriterleri ile çevresel desteğin istatistiki olarak anlamlı bir ilişkisi olup olmadığı test edilmiştir.

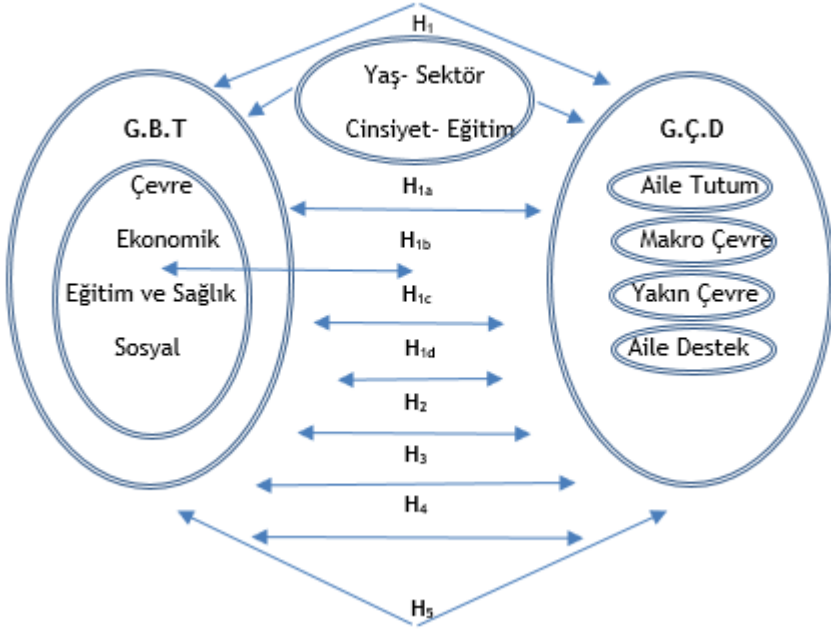

Kastamonu il merkezinde 250'ye yakın işletme bulunmaktadır. Çoğunluğu ticaret sektöründen oluşan, araştırmaya katılmak istemeyen veya ulaşılamayanlar hariç, tam sayım ile ana kütleinin tamamına ulaşılmış, (Küçük, 2016: 94) araştırmaya katılmak isteyen 137 girişimciden yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır.

Tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden yargısal örnekleme yöntemi kullanılarak önceden hazırlanmış anket soruları ile inceleme grubuna yönelik yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır (Küçük, 2016: 68).

IV. Model

Araştırmanın modeli Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2. Araştırmanın Modeli

Yapılan bu araştırmada girişimci çevresel destek faktörleri ile Buzdağı Teorisi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla nicel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 23.0 paket programında analiz edilmiş ve sonuçlar paylaşılmıştır.

V. Hipotezler

Galbraith (1990) ile MacCarthy ve Atthirawong (2003), kùltür, nüfus yoğunluğu, iklim – evre ve yaşam kalitesi olmak üzere, Sosyal ve kùltürel faktörler kategorisini dört alt kriter olarak ele almışlardır.

Küçük (2014), ekonominin yanı sıra sosyal, evre, eğitim ve sağlık faktörlerinin yatırım kararlarını istatistiksel olarak etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Beraberinde farklı sektörlerdeki girişimcilerin, bu faktörlere bağlı olarak yatırım kararı vermeleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Nurov ve Ay (2017), Buzdağı faktörlerinin, yatırım düşünçesi olanların girişimcilik kararlarını, önemli ölçüde etkilediği sonucuna varmışlardır.

Literatürdeki çalışmalardan yola çıkılarak H_1 hipotezi;

H_1 : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Girişimci evresel Destek arasında doğrusal bir ilişki vardır. şeklinde belirlenmiştir.

Beraberinde Girişimci evresel Destek Faktörlerinin alt boyutları dikkate alınarak alt hipotezler belirlenmiştir:

H_{1a} : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Aile Tutum arasında ilişki vardır.

H_{1b} : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Makro evre arasında ilişki vardır.

H_{1c} : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Yakın evre arasında ilişki vardır.

H_{1d} : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Aile Destek arasında ilişki vardır.

Bozkurt vd. (2015)'de, girişimcilerin cinsiyetlerine göre sektör tercihlerini etkileyen faktörler açısından, sektöre yönelik öngörüleri ve arkadaş tavsiyelerinden etkilenme açısından farklılık gösterdiği ifade edilmiştir.

Araştırma kapsamında kontrol değişkenler bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunup bulunmayacağı incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın diğer hipotezleri řu şekilde belirlenmiştir:

H_2 : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve evresel Destek faktörleri arasında sektör değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur.

H_3 : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve evresel Destek faktörleri arasında cinsiyet değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur.

H_4 : Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve evresel Destek faktörleri arasında eğitim değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur.

H₅: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve evresel Destek faktörleri arasında yaş değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur.

VI. Bulgular

Analiz neticesinde elde edilen bulgular sırası ile sunulmuştur.

6.1. Demografik Bulgular

Tablo 1.'de Kuzeykent iş merkezi, küçük sanayi sitesi, şehir merkezinde olmak üzere girişimcilik yöneliminde bulunan işletme sahiplerinin demografik bulguları paylaşılmıştır.

Tablo 1. Demografik Bulgular

	Özellikler	Sayı	Yüzde		Özellikler	Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	37	27	Sektör	Hizmet	62	45,3
	Erkek	100	73		Ticaret	65	47,4
	Toplam	137	100		Üretim	10	7,3
Yaş	30' a kadar	60	43,8	Girişimci Eğitim Düzeyi	İlkokul	11	18
	31-40	41	29,9		Ortaokul	25	18,2
	41-50	25	18,2		Lise	51	37,2
	51-60	8	5,8		Üniversite	45	32,8
	61 ve üzeri	3	2,2		Lisansüstü	5	3,6
	Toplam	137	100		Toplam	137	100

Katılımcıların %73'ü erkek girişimcilerden oluşmaktadır. Girişim faaliyetlerinin %45,3'ü hizmet sektörüne ait iken %47,4'ü ticaret sektöründendir. Girişimcilerin yanlarında çalıştırdıkları kişilerin oranı %74,5 ile on kişi ve daha az çalışanları temsil etmektedir. Anketteki soruları cevaplandıran 6 girişimci ise çalışan sayısını "0" olarak belirtmiştir. Girişimcilerin %57,7'si evli iken %42,3'ü bekarıdır. Girişimcilik eğitim düzeyleri incelendiğinde ise %37,2'sinin lise mezunu ve %32,8'inin ise üniversite mezunu girişimci oldukları gözlenmiştir.

6.2. Girişimcilikte Buzdağı Teorisine İlişkin Bulgular

Elde edilen veriler analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Buzdağı Teorisi Faktörlerine İlişkin Sonuçlar

Buzdağı Faktörlerine İlişkin İfadeler	Faktör Yüğü	Öz değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO değeri
1.Genel olarak ekonominin iyileşmesi yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,601	3,389	65,549	,900	3,83	,856
2.Bölgesel kamu yatırımları yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,715				3,61	
3.AB ve kalkınma ajansı projeleri yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,700				3,00	
4.İnsanların refah düzeyi yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,644				3,81	
5.Adalet ve yargıya güven yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,618				3,54	
6.Tam teşekküllü sağlık kuruluşlarının varlığı yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,637				3,74	
7.Yeterli eğitim kuruluşlarının varlığı yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,592				3,80	
8.Bölgeye olan manevi bağlılık yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,630				3,58	
9.Yöresel yatırım alanlarının varlığı(altın, gümüş işlemciliği vb.) yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,618				3,18	
10.Çevre düzenlemesi hizmetleri ve temizlik yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,742				3,37	
11.Tabiat varlıkları ve doğal koşullar yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,742				3,68	
12.Tarihi ve turistik yerler yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,580				3,72	
13.Doğal beslenme olanakları yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,681				3,23	
14.Toplumun genel olarak yatırımlara ve girişimcilere bakışı yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,593				3,44	
15.Şehir içi trafik ve park imkânları yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,812				3,66	
16.Şehir içi ulaşım yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,821				3,77	
17.Alişveriş ve eğlence merkezleri yatırım yapma düşüncemi etkiler.	,550				4,04	

Tablo 2.'den görüleceği üzere; faktör analizi sonuçlarında ortaya çıkan dört faktörün toplam varyansı açıklama oranı %64,549 olarak gözlenmiştir. Dört faktörün sırası ile her bir faktörü açıklama sırası ise şöyledir: 6.694, 1.643, 1.521, 1.115. Her bir faktörün açıklama gücünü gösteren faktör yükü > 0,5 ve özdeğer >1 olarak bulunmuş, ölçeğin analizde kullanılabilmesine karar verilmiştir (Küçük, 2016: 231).

Tablo, işletme sahiplerinin girişimcilik yöneliminde buzdağı teorisi bulgularını vermektedir. İfadelere verilen cevapların, ortalamaları doğrulduğunda, katılıyorum ifadesine Tüm ifadelerin faktör yükleri 0,5'in üzerinde ve öz değerleri 1'den büyük olması ifadelerin analizde kullanılmak için uygun olduğunu göstermektedir. Cronbach alfa katsayısı 0,900 olarak bulunmuştur.

Cronbach alfa katsayısı 0,80'den büyük olduğu için buzdağı ölçeğinin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Varyans açıklama oranı ise %65,549 düzeyindedir. Böylelikle ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılabilmesine karar verilmiştir (Küçük,2016: 227-232).

6.3. Girişimcilikte Çevresel Destek Faktörlerine İlişkin Bulgular

Faktör analizi sonuçlarında ortaya çıkan dört faktörün toplam varyansı açıklama oranı %67,561 olarak gözlenmiştir. Dört faktörün sırası ile özdeğerleri ise şöyledir: 3.386,2.274,1.762,1.361. Tablo 3; çevre destek faktörlerine ilişkin olarak girişimcilik yönelimi bulgularını vermektedir.

Girişimci çevre destek faktörlerine bütününe ilişkin KMO değerinin 0,60'ın üzerinde olması yeterliğin iyiliğini göstermektedir. Analiz neticesinde, Kaiser-Meyer- Olkin örneklem yeterlilik katsayısı 0,690 olarak bulunmuştur. Bu değer örneklemin faktör analizi için yeterli olduğunu göstermektedir. Cronbach alfa katsayısı 0,730 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,70'den büyük olduğu için, girişimci çevre destek ölçeğinin çok iyi derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Barlett test analiz sonucundaki p değerinin 0, 05'ten düşük bulunması, değişkenlerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir (Küçük, 2016: 229). Böylelikle ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanılabilmesine karar verilmiştir.

Tablo 3. Girişimci Çevresel Destek Faktörlerine İlişkin Sonuçlar

Girişimci Çevresel Destek Faktörleri İle İlgili İfadeler	Faktör Yüğü	Öz değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO değeri
1. Ailem yaptığım işi kabullenmiştir.	,703	3,386	67,561	,730	3,79	,690
2. Ailem yaptığım işin doğru olduğuna inanmaktadır.	,795				3,78	
3. Ailem bu işte devam etmem konusunda beni desteklemektedir.	,800				3,64	
4. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda eşimin durumu müsaittir.	,602				3,48	
5. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda anne ve babamın durumu müsaittir.	,526				3,24	
6. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda kardeşlerimin durumu müsaittir.	,655				2,96	
7. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda çocuklarımın durumu müsaittir.	,732				2,68	
8. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olacak yakın akrabalarım (torun, damat, gelin gibi) vardır.	,523				2,36	
9. İşimde gerektiğinde bana yardımcı olacak arkadaşlarım vardır.	,678				3,51	
10. Belli bir müşteri potansiyeli oluşturacak arkadaş çevrem vardır.	,619				3,82	
11. Üye olduğum veya birlikte hareket ettiğim gruplar veya STK'lar mevcuttur.	,636				2,98	
12. Siyasi partiler ve STK'larla ilişkilerim iyidir.	,797				2,93	
13. Mülki idare ve yerel yönetimle ilişkilerim iyidir.	,715				3,28	

Girişimci çevre destek ölçeğinin birinci alt boyutunun toplam varyansı açıklama oranı %26,044 olarak sonuçlanmıştır. Birinci ve ikinci alt boyutun birlikte, toplam varyansı açıklama oranı ise %43,537 olarak sonuçlanmıştır. İlk üç alt boyutun, girişimci çevre destek ölçeğine ilişkin toplam varyansı açıklama oranı %57,091 iken; dört faktörün birlikte %67,561 olarak sonuçlanmıştır. Tablo 4'te bu ölçeğin alt boyutlarına ait ifadelerin faktör yükleri ve Cronbach Alpha değerleri yer almaktadır.

Girişimci çevresel destek faktörlerine ilişkin alt boyutlar: Aile tutum, makro çevre, yakın çevre ve aile destek olmak üzere 4'e ayrılmıştır. Faktör yüklerine ait tüm ifadelerin değerleri 0,400'ün üzerindedir. Dolayısıyla hiçbir maddenin ölçekten çıkarılmasına gerek yoktur. İlk 3 faktöre ait ifadelerin güvenilirlik katsayısı oldukça güvenilirdir. Aile destek alt boyut faktörüne ait ikinci ifade 0,134 ile güvenilir düzeyde çıkmamıştır. (Küçük, 2016:228-232).

"İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda çocuklarımın durumu müsaittir." İfadesine verilen cevabın düşük güvenilirlikte olmasının nedeni, ankete katılan %42,3 ile bekarların varlığından ve evli olup da çocuğu olmayanların çoğunlukta olduğundan, düşük düzeyde çıktığı varsayılmıştır. İfadeye ait faktör yükünün de 0,400'ün üzerinde olması bu varsayımı destekler niteliktedir. Böylelikle ifadenin ölçekten çıkarılmasına gerek duyulmamıştır.

Tablo 4. Girişimci Çevresel Destek

Alt Boyutlar	FAKTÖRLERE İLİŞKİN SORULAR	Faktör Yükleri	Cronbach Alpha
Aile Tutum	Ailem yaptığım işi kabullenmiştir.	,818	,867
	Ailem yaptığım işin doğru olduğuna inanmaktadır.	,865	,778
	Ailem bu işte devam etmem konusunda beni desteklemektedir.	,884	,801
Makro Çevre	Üye olduğum veya birlikte hareket ettiğim gruplar veya STK'lar mevcuttur.	,787	,785
	Siyasi partiler ve STK'larla ilişkilerim iyidir.	,892	,668
	Mülki idare ve yerel yönetimle ilişkilerim iyidir.	,813	,748
Yakın Çevre	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda anne ve babamın durumu müsaittir.	,616	,688
	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda kardeşlerimin durumu müsaittir.	,792	,626
	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olacak arkadaşlarım vardır.	,687	,631
	Belli bir müşteri potansiyeli oluşturacak arkadaş çevrem vardır.	,660	,614
Aile Destek	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda eşimin durumu müsaittir.	,840	,510
	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olma konusunda çocuklarımın durumu müsaittir.	,644	,134
	İşimde gerektiğinde bana yardımcı olacak yakın akrabalarım (torun, damat, gelin) vardır.	,509	,487

6.4. Girişimci Yatırım Kararı ve Çevre Destek Faktörleri İlişkisinin Bulguları

Tablo 5 Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve Çevresel Destek ilişkisine ait bulguları vermektedir. Korelasyon ilişkisi %99 önem düzeyinde anlamlı bir ilişkiye sahiptir ve aralarında orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 5. Buzdağı Teorisi ve Girişimci Çevresel Destek İlişkisi

Buzdağı- GÇD		Buzdağı_ort	GCD_ORT
Buzdağı_ort	r	1	,679**
	p		,000
GCD_ORT	r	,679**	1
	P	,000	

** . Korelasyon değeri p: 0.01 düzeyinde anlamlıdır. N:137

Bağımsız değişkenlerin modele olan katkısı Tablo 6’da gösterilmiştir. Buzdağı Teorisi ölçeği ile; GÇDÖ’ye ilişkin tüm alt boyutlar orta derecede bir ilişkiye sahiptir. Aile tutum alt boyutu arasında (r: ,466) orta düzeyli bir ilişki bulunmaktadır. Yakın çevre alt boyutuna ait ilişki düzeyi de (r: ,5000) ile orta düzeydedir. Bu ilişki düzeyleri (** Korelasyon ilişkisi; p<0,05 düzeyinde) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiyi temsil etmektedir. Buzdağı ölçeği ile makro çevre arasında da orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır (r: ,351). Buzdağı ölçeği ile aile destek alt boyutları arasında da (r: ,075 ile) orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur (Küçük,2014: 250).

Tablo 6. Girişimci Çevre Desteği Faktörleri ile Buzdağı Arasındaki İlişki

Girişimci Çevresel Desteği		1	2	3	4	5
Alt Boyutları ve Buzdağı Teorisi		1	2	3	4	5
1) Aile Tutum	r	1				
	p					
2) Makro Çevre	r	,90	1			
	p	,284				
3) Yakın Çevre	r	,308**	,252**	1		
	p	,001	,001			
4) Aile Destek	r	,075	,068	,198*	1	
	p	,001	,001	,001		
5) Buzdağı Teorisi	r	,466**	,351**	,500**	,343**	1
	p	,001	,001	,001	,001	

** . Korelasyon ilişkisi p: 0.01 düzeyinde anlamlıdır. N:137

Girişimci evresel destek faktörleri arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak orta şiddette kalması, alt boyutlara ait ifadelerin anlamlı faktör gruplarına ayrıldığının işareti olarak ifade edilebilir.

VII. Tartışma

Yelkikalın (2006)'ya göre; girişimcinin en önemli özelliği, söz konusu olumsuzluk ve belirsizlik ortamlarına karşı risk üstlenmesi ve karar verme kabiliyeti içermektedir. Günümüzde gittikçe belirsizleşen piyasa karşısında daha güç ve belirsiz koşullarda gerçekleşen girişimcilik eğilimleri bu kabiliyetin etkin esas alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Küçük (2017)'ye göre; yüksek riske rağmen, karşılaşılan fırsatın bir daha ele geçemeyeceği veya önemli derecede kar elde edileceği düşünmesine dayanarak, yeterince hazırlık yapmadan girişimcilik yöneliminde bulunabilmektedirler. Girişimcilik eğiliminde bu faktörleri hesaba katmadan, hazırlıklı olmadan, yalnızca cesaretle iş hayatına atılmak, cesaretin sağlayacağı avantajı da dezavantajlı konuma getirecektir. Bu çalışmada ise, hesaba katılmayan buzdağı teorisi faktörlerine ilaveten girişimci bireylerin sahip olduğu sosyo-psikolojik desteğin girişimcilik faaliyetlerine etkisi, girişimci çevresel desteği olarak ortaya konulmuştur.

Nitekim, Langlois; Savran (2003)'e göre güncel yönetim yazını da girişimcileri, diğer insanların göremedikleri ya da kaçırdıkları fırsatları görebilme yeteneğine sahip, vizyon sahibi, uygun durumların sentezini yapabilen, müphem durumlardan rahatsız olmayan, stratejik düşünen ve müphemliği açık hale getirebileceklerine inanmakla yola koyulan kişiler olarak ifade etmektedir. İlaveten Küçük (2017) de girişimcilerin başarısızlık nedenlerinden biri kişisel şartların ve ortamın uygun olmayışına dayandırmıştır. Bu müphemliğin ve başarısızlığın kısmen girişimci evre desteği ile aşılabilir nitelikte olduğu araştırmanın savını oluşturmaktadır. Bozkurt vd. (2015), girişimcilerin sektör tercihlerinde en belirleyici unsur olarak sektörel öngörü boyutu olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada; sahip olunan girişimci çevresel desteğin de aslında bir öngörü mekanizması olarak buzdağı kriterlerini aşmada kilit bir rol üstlendiği analiz sonuçlarına yansımıştır. Bu alışma ise; ailenin girişimcilik tutumunun da hesaba katılarak, girişimcilerin mikro ve makro çevresi birlikte değerlendirilme ayrıcalığına sahiptir. Girişimcilikte evresel yaklaşım, Durak (2011)'e göre bireysel yaklaşımın girişimcilik üzerindeki fonksiyonunu önemli bulmakla birlikte, girişimciliği, aynı zamanda, belirli bir çevrenin birey üzerindeki etkisi olarak değerlendirmiştir. Girişimcilerin iş hayatında daha güçlü ve başarılı olabilmesi için herhangi bir kulüp, dernek veya topluluk üyesi olması, girişimcilere gerek halkla ilişkiler kapsamında gerekse birlikte hareket ederek sinerji oluşturma vb., birtakım yararlar sağlayacağını ortaya koymuştur. Ayrıca

toplumların ait oldukları kültür yapısının girişimciliği teşvik ettiği konusunda girişimcilerin kararsız olmadıkları tespit edilmiştir. İlaveten bu çalışmada; mülki idare amirleri ve yerel yönetimle olan ilişkiler, ölçek ifadelerinde hesaba katılarak çevresel destek faaliyeti geniş perspektiften ele alınmıştır.

Ersoy (2010), girişimcilik tercihlerinin yaşanan sosyo-kültürel çevrenin içinde bulunan çeşitli çevresel koşuldan etkilendiği sonucuna varmıştır. Naktiyok ve Kök (2006) de, çevresel dinamizmle ilgili yöneticiler tarafından tercih edilen 413 seçeneğin %57,4'ü çevresel dinamizmin yöneticiler tarafından çok fazla/fazla olarak algıladığını; %37'sinin ise az/çok az algılandığını ifade etmişlerdir. Böylelikle çevresel faktörlerin iç girişimcilik üzerine olan etkisi tespit etmişlerdir. Bu çalışmada çevresel faktörler olarak ifade edilebilen girişimci çevresel desteği ile çalışmanın kapsamı genişletilmiştir. Güney ve Şahin (2003) girişimcilik kültürünün, ülkedeki girişimcilik davranışları ile şekillendiğini belirterek; birinin diğerinin hem sebebi hem de sonucu olabildiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada, kültürün en temel yapı taşı niteliğinde olan ailelerin ve ait olduğu çevrenin, girişimcilikte özellikli olarak yardım faaliyetlerine ihtiyaç duyulması durumlarındaki yaklaşımlarına yönelik, girişimcilik çevresel destek boyutu olarak etkisi ortaya konulmuştur

Gözlendiği üzere çevresel desteği mikro ve makro boyutta değerlendirilebilir niteliktedir. Bireyin girişimcilik yönelimi veyahut eğilimi; en başta ailesi olmak üzere, arkadaşları, sosyal çevresi ve sosyal destek sistemi içindeki diğer faktörlerin rolü üzerinde yoğunlaşmaktadırlar. İşte bireyin bu sosyal destek sistemi ve sosyal ilişkilerini pekiştiren, yürürlükte olan sosyal, politik, ekonomik, çevresel nitelikli birtakım destekleyiciler bulunmaktadır. Küçük (2014)'e göre bu çerçevede bireyin ailesi, en geniş aile çevresi, arkadaşları, komşuları, işyerinde çalışan sayısı, mensubu olduğu ve birlikte hareket ettiği gruplar veya sivil toplum kuruluşları ile bireyin içinde yaşadığı toplum; yörenin sahip olduğu kaynaklar ve kültürel mozaik, alışveriş ve eğlence merkezleri, tabiat varlıkları ve doğal koşullar, tarihi ve turistik yerler, bölgesel kamu yatırımlarının etkin desteği, refah düzeyi, adalet ve yargıya güven, girişimcilik destek projelerinin varlığı, bölgeye olan manevi bağlılık gibi faktörlerin varlığı buzdağı teorisi kriterlerini oluşturmaktadır. Yine Küçük (2017)'ye göre bu faktörlerin hesaba katılmayışı buzdağının görünmeyen kısmı olarak nitelendirilmiş ve Buzdağı Teorisi olarak adlandırılmıştır. Bu teori; girişimcinin karar problemlerinden, gelir-gider kalemlerinden biridir. Girişimcinin rekabet piyasasında tutunabilmesi için işletmenin kuruluş yeri belirlenirken yol, kaynaklar gibi faktörlerin yanı sıra eğitim, sağlık, turizm, sosyal çevre ve yardımcı olabilecek unsurların da göz önünde bulundurulmasının yararlı olacağından hareketle

ortaya konulmuştur. Bu nedenlerle, kuruluş yerinin belirlenmesinde girişimcinin kendisi ve ailesini de dikkate alan çok sayıda faktörün değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Böylelikle ikincil gibi görünen bu faktörlerin girişimcilik buzdağı teorisi ile sahip olunan ilişki düzeyi analiz sonuçları ile ortaya konulmuştur. Ayrıcalıklı olarak bu çalışmada çevresel etkenlerin varlığı ve ailenin tutumuna yönelik, girişimcinin yatırım kararını etkileyen buzdağı faktörlerinin bu hususlardan etkilendiği görülmüştür.

Yapılan analizler sonucunda, kurgulanan tüm hipotezler kabul edilmiştir. Hipotezlere yönelik özet sunum Tablo 7'ye aktarılmıştır.

Tablo 7. Araştırma Hipotezlerinin Sonuçlarına İlişkin Özet Sunum

Kurgulanan Hipotezler	Sonuç
H₁: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Girişimci Çevresel Destek arasında ilişki vardır. Kabul	
H_{1a}: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Aile Tutum arasında ilişki vardır. Kabul	
H_{1b}: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Makro Çevre arasında ilişki vardır. Kabul	
H_{1c}: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Yakın Çevre arasında ilişki vardır. Kabul	
H_{1d}: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ile Aile Destek arasında ilişki vardır. Kabul	
H₂: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve Çevresel Destek faktörleri arasında sektör değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur. Kabul	
H₃: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve Çevresel Destek faktörleri arasında cinsiyet değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur. Kabul	
H₄: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve Çevresel Destek faktörleri arasında eğitim değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur. Kabul	
H₅: Girişimcilikte Buzdağı Teorisi ve Çevresel Destek faktörleri arasında yaş değişkeni bakımından istatistiksel olarak farklılık yoktur. Kabul	

VIII. Sonuç

Bazı toplumlar bölgesel, tarihi ve turistik konumları itibariyle girişimcilik yöneliminde baskın karaktere sahip iken; bazı toplumlar ise, yeterli fiziki altyapının olmayışı nedeniyle, o bölgeye manevi yatırım yapma ihtiyacı gütmemekte, girişimcilik eğiliminde çekinik kalmaktadırlar. Çevresel destek faktörlerinin etkin varlığı ile bu tereddüt yarı yarıya giderilmiş olmaktadır. Bu çalışma buzdağı kriterlerini aşma aracı olarak girişimci çevresel desteğin önemini ortaya koymaktadır. Buzdağı teorisi ile Girişimci çevresel destek faktörü arasında istatistiksel olarak pozitif doğrusal ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r: ,679^{**}$ ve $p: ,001$). Faktör analizi sonucunda Girişimci Çevresel Destek faktörleri, dört alt boyutta toplanmıştır. Bunlar: Aile Tutum, Makro Çevre, Yakın Çevre ve Aile Destek olarak adlandırılmıştır.

Beraberinde Kastamonu kültürüne hakim olan dayanışma ve yardımlaşmanın, arkadaş, akraba ve aile içi dayanışmanın yanı sıra; STK'lar ve siyasi partiler, Mülki idare amirleri ve yerel yönetimler nezdinde sahip olunan ilişki düzeyi, analiz edilerek ortaya konulmuştur. Analiz sonuçlarında orta derecede bir ilişki gözlenmiştir. Makro çevre desteğin yanı sıra; yakın çevre, aile tutum ve aile destek açısından da girişimci çevresel desteğin ilişkisi orta düzeyde bir ilişkiye sahip çıkmıştır. Girişimcinin kendisinde, çevresinde veya destek kaynaklarında meydana gelen değişmelerin Buzdağı Teorisi ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Buzdağı Teorisinden hareketle, girişimcilik yöneliminde de ailenin tutumu ve sosyal desteği ikincil bir faktör olarak değerlendirilebilmekte olduğu sonucuna varılmıştır. Bu hususta da girişimci edimlerin yaşam kalitesi iki kat etkilenmiş olacaktır.

Nitekim, girişimci edimler açısından; çalışmanın marjinal zahmeti, marjinal getirisinden yüksek olacaktır. Girişimcilikte marjinal zahmetin azaltılması veyahut paylaşılmasının ancak girişimcilik faaliyetlerini sürdürülebilir ve etkin kılacaktır. Çevresel destek faktörlerinin bu hususta girişimcilik eğilimi halindeyken göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Girişimcilik yöneliminde ikincil gibi görülen bu alt faktörler Girişimci Çevresel Destek Teorisi olarak ortaya konulmuştur. Nitekim, çevre desteğinin etkin varlığı; girişimcilik eğilimini girişimcilik yönelimine dönüştürebileceği gibi işletmenin etkinliği ve sürdürülebilirliği açısından ayrıcalıklı bir önem taşımaktadır. Girişimci edimler açısından sosyo-psikolojik faktörler başta olmak üzere sağlık faktörü ve yaşam kalitesi de başat bir role sahiptir. Bu hususların göz önünde bulundurularak girişimcilik yöneliminde bulunulması ile işletmecilik ile ilgili başarısızlık faktörleri en başta hesaplanmış olacaktır. Bu hesaplamadan yola çıkılarak,

sürdürülebilir bir rekabet ortamında; devamlı ve verimli çalışma sergileyen bir işyeri atmosferi oluşturulacaktır.

Bu alışma ile verilmek istenen esas mesajlardan bir tanesi de iktisadi faaliyetlere ait bedeni ve fikri emeğin ikinci üretkenlik özelliğine yönelik değerlendirmeler yapılırken ve ticari hayat irdelenirken toplumların, geniş çevrenin ve aile yapısının özünde yer alan dinamiklerine değerinerek, nihai karara varmaya çalışmaktır. Bu durum işletmelerin fiziki yapısında olduğu gibi girişimci edimler ekseninde de, mekanik örgüt yapısının yanı sıra organik örgüt yapısına verilmesi gerek önemi ortaya koymaktır.

Ayrıca kontrol değerrikenleri aracılığıyla girişimci çevresel destek bakımından farklılık gösterip göstermediğinin incelendiği test sonucunda; farklı sektörler, yaş grupları, medeni durum ve girişimci eğitim düzeyindeki katılımcıların farklı dağılımlara sahip olmasına rağmen, kontrol grupları bakımından çevresel destek açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Özetle; demografik değerrikenlerin heterojen dağılmasına rağmen, genel kanaat çevresel destek hususunda istikrarlı bir düşüncenin hakimiyetini kanıtlar niteliktedir. Ortaya konulan girişimcilikte çevresel destek ilişki düzeyi, bağımsız değerrikenlere bağlı olarak farklılaşmamaktadır.

IX. neriler

Bu doğrultuda girişimciler için řu öneriler sunulabilir:

- * Girişimcilikte evresel destek fizibilite çalışmalarına dahil edilebilir.
- * Aile işletmesi veya kk işletme olarak girişim faaliyetinde bulunacaklar, girişimcilikte buzdağı teorisini dikkate almalıdır.
- * Kadın girişimcilerin girişimci evre desteği ile n açılmalıdır.
- * Kadınların duygusal zeklerinden yararlanmak amacıyla ekonomi, eğitim ve sağlık, evre ve sosyal altyapılarına uygun ve istekli olanlarının girişim yöneliminde bulunmaları arttırılmalı.
- * Hayatın farklı dönemlerine ilişkin girişimcilik politikaları geliştirilebilir.
- * Kadınların evleri ve aileleriyle ilgilenirken ekonomik değer üretebilecekleri girişimcilik eğilimi uygulamaları girişimci evre destek teorisi ile desteklenebilir ve yaygınlaştırılabilir.
- * Girişimci evresel destek hususuna katkı sağlamak isteyen araştırmacıların bu çalışmayı büyük şehirlerde yapması, tercihen, sektörel bazlı bir incelemeyi de olanaklı kılabilir.

* Bundan sonraki çalışmalar için araştırmacılara farklı kontrol değişkenler açısından istatistiksel olarak farklılaşmalarının analiz edilmesi de önerilebilir. Beraberinde kadın katılımcıları evli, çocuklu ve çocuğu küçük ya da büyük biçiminde ayırarak ve hatta aile yapılarını da dikkate alarak istatistiksel farklılık oluşup oluşmayacağını inceleyebilirler.

KAYNAKÇA

- Aytaç, Ömer (2006), "Girişimcilik: Sosyo-Kültürel Bir Perspektif", Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, S.15, ss. 139-160.
- Aytaç, Ömer ve İlhan, Süleyman (2006), "Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.18, ss. 102-120.
- Baltaş, Zuhal (2000), Sağlık Psikolojisi, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Bahtiyar, Asiye ve Can, Bilge (2017), "Ortaokul Öğrencilerinin Daimi Bilim Öğrenme Motivasyonlarının İncelenmesi," PAU Eğitim Fakültesi Dergisi, S.41, ss. 121-129.
- Bozkurt, Öznur ve diğeri (2015), "Girişimcilerin Sektör Tercihlerinde Etkili Olan Faktörlerin Belirlenmesi: Düzce Örneği", Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.17, S.2, ss. 67-84.
- Demirel, Yavuz ve Yücel, Mustafa (2017), "Sosyal Destek ve Psikolojik Güçlendirmenin Duygusal Tükenmişlik Üzerine Etkisi", Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 18(1), ICEBSS Özel Sayı, ss. 310-321.
- Durak, İbrahim (2011), "Girişimciliği Etkileyen Çevresel Faktörlerle İlgili Girişimcilerin Tutumları: Bir Alan Araştırması", Yönetim Bilimleri Dergisi, C.9, S.2, ss.195-211.
- Ersoy, Hüseyin (2010), "Kültürel Çevrenin Girişimcilik Tercihine Etkisi", Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, C.2, S.1, ss. 72-76.
- Güney, Semra ve Çetin, Aysun (2003), "Kültürün Girişimcilik Etkisi ve Türkiye'de Girişimcilik Kültürü", H.Ü. İ.İ.B.F. Dergisi, C.21, S.1, ss. 189-210.
- Küçük, Orhan (2014), "Girişimcinin Kuruluş Yeri Kararını Etkileyen Farklı Faktörlerin Belirlenmesi: Bir Alan Araştırması", Dokuz Eylül Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, C. 29, S. 1, ss. 161-190.
- Küçük, Orhan (2016), Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ekin Yayınevi, Bursa.
- Küçük, Orhan (2017), Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi, 9.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, Orhan (2017), İşletme Bilgisi ve Yönetimi, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, Orhan ve Küçük, Nurten (2018), Girişimci Sağlığı, Girişimcilik Düzeyi, Girişimci Sosyal Çevre Destek Düzeyi ve Girişimcilik Eğilimi İlişkisi: TR90' da Bir Küçük Sanayi Sitesi Uygulaması, IV. Uluslararası Kafkasya- Orta Asya Dış Ticaret ve Lojistik Kongresi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Didim.
- Langlois, R.N. (1987) Schumpeter and Obsolescence of the Entrepreneur, History of the Economics Society Annual Meetings, June21.

- Maccarthy, B. L., Atthirawong, W. (2003), "Factors Affecting Location Decisions in International Operations – a Delphi Study", *International Journal of Operations & Production Management*, Vol. 23, No: 7, pp. 794-818.
- Naktiyok, Atılhan Ve Kök, Sebahat Bayrak (2006), "Çevresel Faktörlerin İç Girişimcilik Üzerine Etkileri" *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F Dergisi, C.8, S.2. ss. 77-95.*
- Nurov, Giesiddin ve Ay, Okan, Girişimcilikte Buz Dağı Teorisi: Yatırım Kararını Etkileyen Farklı Faktörlerin Önem Düzeyinin Belirlenmesi: TR82 Kastamonu Örneği, <http://tinisos.com/currentissue4.html>, (22.05.2018).
- Orhan, Kamil (2017), "Girişimcilik Potansiyeli Belirleme Envanteri'nin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özellikler, *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 7(3), ss. 609-625.*
- Galbraith, C. Denoble, A. F., Estavillo, P. (1990), "Location Criteria and Perceptions of Regional Business Climate: A Study of Mexican and US Small Electronics Firms", *Journal of Business Management*, Vol. 28, No: 4, pp. 34-47.
- Sarvan Fulya ve diğerleri (2003), "On Stratejik Yönetim Okulu: Biçimleşme Okulunun Bütünleştirici Çerçevesi, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi (6), ss. 73-122.*
- Tekingündüz, Sabahattin ve diğerleri (2016) Sosyal Destek, İşe Yabancılaşma Ve İş Stresinin İşgören Performansı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi, S.13, (2018).
- Vatansever, Çiğdem Türkiye'de Bir Yetkinlik Olarak Girişimcilik, <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423873557.pdf>, (22.05.2018).
- Yelkikalan, Nazan (2006), "21. Yüzyılda Girişimcinin Yeni Özelliği: Duygusal Zeka" *ÇOMÜ Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 1(2), ss. 39-51.*

